

Budgetdag 2018

Lennart Hansson

Budgetdag

VÄLKOMMEN

Program

09.00 **Samling** med kaffe

09.30 **Aktuella frågor**

Lennart Hansson, sektionschef, SKL

10.00 **Budgetförutsättningar**

Ur "Ekonomirapporten, maj 2018" – från den internationella bilden till skatteunderlagsprognosen

Annika Wallenskog, chefsekonom, SKL

10.30 **Kommunernas investeringar**

Stort behov bygga skolor och förskolor, gruppboenden samt äldreboenden.

Fredrik Holmström, ekonom, SKL

10.45 **Finansieringsgapet är på riktigt**

Vad krävs av kommuner och landsting idag, för att möta det s.k. finansieringsgapet framöver.

Annika Wallenskog, chefsekonom, SKL

12.00 **Lunch**

13.00 **Hur kan man visualisera och öka delaktigheten i budgetarbetet**

Anders Nordh, projektledare, SKL

14.00 **Ihållande befolkningsminskning – hur hanterar man det på bästa sätt**

Kraven som kommuner med ihållande befolkningsminskning ställs inför är höga men inte oöverstigliga. Norsjö kommun beskriver ett antal kritiska faktorer och processer som bidrar till att både ekonomi och verksamhetens kvalitet kan bibehållas, trots utmanande yttre förutsättningar.

Mikael Lindfors, kommunstyrelsens ordförande, Norsjö kommun

Katarzyna Wikström, kommunchef, Norsjö kommun

15.00 **Kaffepaus**

15.30 **En utvecklad budgetprocess kring investeringar – hur gör Malmö stad**

Thomas Lundquist, Malmö stad

16.30 **Avslutning**

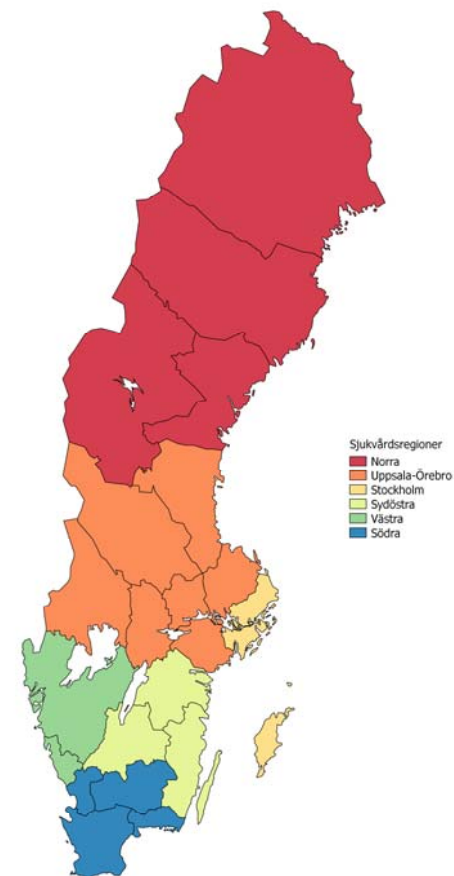
På agendan nationellt

- Ny redovisningslag
- Översyn utjämningsystemet
- Strukturförändringar
- Reglering av externa leverantörer
- Tillitsbaserad styrning

Statens regionala indelning

Indelning i 6 områden

- Arbetsförmedlingen
- Försvarsmakten
- Kriminalvården
- Migrationsverket
- Polismyndigheten
- ESF rådet
- Säkerhetspolisen
- Tillväxtverket
- Trafikverket
- Åklagarmyndigheten

Kommunutredningen

”Stärkt kapacitet i kommunerna för att möta samhällsutvecklingen”

- Kartläggning och analys av utmaningar – vilka och hur påverkar de
- Analysera strukturella åtgärder som stärker förmågan att möta samhällsutvecklingen

Samverkan – Kommunsammanslagningar – asymmetri – ändrat huvudmannaskap

- Genomförandeprocess för att stärka kommunernas kapacitet
strukturella åtgärder - Strategi - försöksverksamhet

Uppdraget ska redovisas senast den 15 oktober 2019

Parlamentarisk kommitté ledd av Niklas Karlsson

En generell rätt till avtalssamverkan i KL

- Utredningen föreslår en **generell rätt** för kommuner och landsting att med stöd av avtal utföra uppgifter åt varandra.
 - Undantag från **lokaliseringsprincipen** (för utförarkommunen).
 - Ingen begränsning till ärenden som innefattar **myndighetsutövning**.
 - Ingen **geografisk begränsning**.
- Utredningen föreslår en generell rätt till **extern delegation** inom ramen för samverkan med stöd av den nya regeln.

Förhållandet till upphandlingsreglerna

- Avtalssamverkans förhållande till upphandlingslagstiftning har i tidigare betänkanden m.m. beskrivits som problematisk.
- I direktiven lyfts särskilt utrymmet för avtalssamverkan med stöd av ”[Hamburgundantaget](#)”.
- Förslaget innebär att de [samverkande aktörerna alltid måste ta ställning till det upphandlingsrättsliga utrymmet](#).
 - Samverkansavtalet kan vara undantaget upphandlingsplikt även med stöd av något annat undantag.
 - Stöd från Upphandlingsmyndigheten!

Uppsikts- och rapporteringsskyldighet

- Utredningen föreslår att **styrelsens uppsiktsplikt förtydligas** så att den uttryckligen omfattar avtalssamverkan.
- Styrelsen ska vidare **årligen rapportera till fullmäktige** vilken avtalssamverkan som kommunen eller landstinget ingår i.
- **Inga formkrav** för uppsikt och återrapportering.

Två propositioner

- **Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden**
Regeringens proposition 2017/18:158, 15 mars 2018
- **Tillstånd att ta emot offentlig finansiering inom socialtjänsten, assistansersättningen och skollagsreglerad verksamhet**
Regeringens proposition 2017/18:159, 19 mars 2018
- Förslagen föreslås träda i kraft 2019-01-01
- Beslut i riksdagen 2018-06-07

Propositionerna i sammanfattning

Ökade tillståndskrav

- Tillståndsplikt införs för att yrkesmässigt bedriva enskild verksamhet som avser:
 - hemtjänst enligt Socialtjänstlagen (SoL)
 - ledsagarservice, biträde av kontaktperson eller avlösarservice i hemmet enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).
- Ägar- och ledningsprövning för verksamhet som bedrivs enligt SoL, LSS och skollagen.
 - Tillstånd beviljas den som innehar insikt, lämplighet och ekonomiska förutsättningar

Särskilda regler för upphandling

- Enklare och flexiblare upphandlingsregler
 - Valfärdstjänster, under 7 mnkr, utan gränsöverskridande intresse
- Reserverad upphandling
 - Möjlighet att rikta upphandlingar till organisationer som återinvesterar vinst

En reglering av vinsterna i välfärden

- Krav på verksamhet i juridisk person
- Rörelseresultatet begränsas
- Värdeöverföringar tillåts inte

Tillitsbaserad styrning

...är en styrning som syftar till att

- *minska onödig kontroll i offentligt finansierad verksamhet och*
- *att bättre ta tillvara medarbetarnas kompetens,*
- *för att på så vis skapa mer kvalitet i tjänsterna till medborgaren.*

Tillitsdelegation

- Uppdrag
 - En lärande tillsyn
 - Ersättningsmodeller
 - **Utveckling av styrning i kommuner och landsting – tillitsbaserad styrning**
- Start juni 2016, slutrapport juni 2018 delrapport Ersättningsmodeller juni 2017

De viktigaste förslagen från Tillitsdelegationen

- Regeringen ska ha som huvudprincip att använda sig av **generella statsbidrag**.
- Regeringen ska rikta **forskningsfinansiering** mot verksamhetsnära forskning inom hälso- och sjukvård, skola och omsorg, med särskilt fokus på omsorg
- Statskontoret ska få i uppdrag att tillsammans med SKL utveckla ett stödmaterial om en **värdegrund** som omfattar komponenterna lagstiftning, professionell etik, sju principer för tillitsbaserad styrning och ledning
- Regeringen föreslås inrätta ett **nationellt policylab** vars uppgift ska vara att lyfta frågeställningar inom områden där det behövs gemensam utveckling av lagar och regler
- Ett **frikommunförsök** ska genomföras där 10–15 kommuner och landsting erbjuds att delta.
- En **försöksverksamhet** om tillitsbaserad styrning och ledning ska genomföras tillsammans med 10–15 kommuner, landsting och statliga myndigheter.

Kännetecknen tillitsbaserad styrning och ledning

Tillit=Sträva efter att som utgångspunkt välja att lita på dem du samarbetar med och ha positiva förväntningar.

Medborgarfokus=Sätt medborgarens upplevelse och kunskap i fokus och försök förstå vad medborgaren sätter värde på.

Helhetssyn=Uppmuntra alla i styrkedjan att aktivt och gemensamt ta ansvar för helheten och samverka över gränser.

Handlingsutrymme=Delegera handlingsutrymme och välkomna medbestämmande, men var också tydlig kring mandat och skapa förutsättningar.

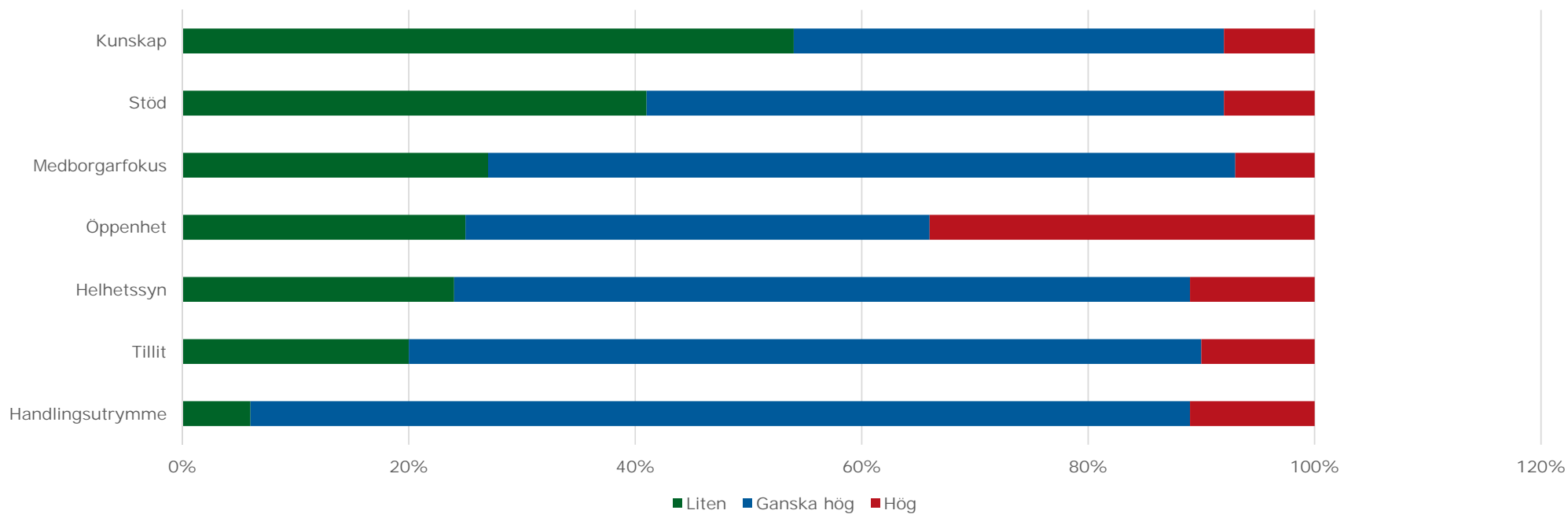
Stöd=Säkerställ ett verksamhetsnära och kvalificerat professionellt, administrativt och psykosocialt stöd i kärnverksamheten

Kunskap=Premiera kunskapsutveckling, lärande och en praktik baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet.

Öppenhet=Sträva efter öppenhet genom att dela information, välkomna oliktankande och respektera kritik.

Läget i Tillitsdelegationens dimensioner

Diagramrubrik

Några hörnstenar

- Stark **centralisering** av makten över pengarna i kombination med en budgetprocess som fokuserar **ekonomi**
- Utvecklat ekonomiskt informationssystem där verksamhetsområden bryts ned i **prestationer**
- Stark decentralisering av den löpande verksamheten i kombination med **avgränsade ansvarsområden**

Vi har sedan byggt på med andra delar i styr och ledningssystemet

Påbyggnaderna ser mycket olika ut

Några centrala lärdomar

- Fokus på pengar viktigt
Men måste kompletteras med kvalitativa resultat
- Fokus på mål och planering viktigt
Men måste kompletteras med mätning av resultat
- Fokus på system och procedurer viktigt
Men måste kompletteras med kultur
- Internt fokus på kompetens och kapacitet viktigt
Men måste komplettera med ett medborgarperspektiv

Första linjens chefer avgör vilka resultat som åstadkoms